

Høringssvar om eventuell sammenslåing av Filmskolen og AMEK

fra Norske Filmregissører

Om Norske Filmregissører:

Norske Filmregissører (NFR) har om lag 400 medlemmer som er regissører i alle sjangre og formater innen fiksjon, dokumentar og animasjonsfilm. Norske Filmregissører er et forbund med formål om å ivareta norske regissørers kunstneriske, juridiske, sosiale og økonomiske interesser. Forbundet skal virke kollegialt, kulturpolitisk og i det offentlige rom for å bedre situasjonen for norsk film- og tv-produksjon, samt nye medier. Vi jobber for å forbedre standarden for å jobbe med film i Norge, samt for å ivareta regissørers interesser og forutsetninger i arbeidslivet. NFR er medlem av Bransjerådet for film og er representert i Fakultetsrådet på Den norske filmskolen, og mange av våre medlemmer er tidligere studenter og ansatte ved både Filmskolen og TV-fag/AMEK under HINN.

På vegne av Norske Filmregissører (NFR) sitter vekslingsvis Emilie Blichfeldt og Eirik Svensson som medlem i fakultetsrådet til Filmskolen på HINN. Vi er oppnevnt av NFR med bakgrunn som tidligere registudenter ved Filmskolen for å sikre at vår representasjon i fakultetsrådet - og nå i dette høringssvaret - er forankret i god kjennskap til Filmskolen og dens potensiale, behov, undervisningsform og eventuelle sårbarheter.

NFR har fulgt prosessen og utredningen rundt et økt samarbeid og en eventuell sammenslåing av fakultetene svært tett det siste året, først og fremst gjennom møter i fakultetsrådet for filmskolen, men også gjennom Bransjerådet for film, i kontakt med representanter for studentenes streik, gjennom debatten i Rushprint og i løpende kontakt i styret i NFR og med andre i medlemsmassen.

Oppsummering:

Det er åpenbart at dette er en utredning og en foreløpig rapport som har vekket sterke følelser. Ikke bare er man redd for Filmskolens framtid, men det er også blitt reagert sterkt både fra studenter, fagansatte og fakultetsrådsmedlemmer ved Filmskolen på det som oppleves som en svært forsert prosess, med en rapport som er langt fra tilfredsstillende. Rapporten fra 2023 fremstår dessverre svak, forhastet og unyansert og gjennomgående ser vi at den både fortrenger og nedtoner sterke motargumenter og innsigelser som har kommet under prosessen. En sterkere rapport hadde i langt større grad synliggjort de komplekse og svært vanskelige avveiningene som må gjøres når dette skal vurderes. Representantene fra Norske Filmregissører fraråder sterkt å gå videre i prosessen vedrørende en eventuell sammenslåing av fakultetene for Filmskolen og AMEK.

Begrunnelse:

Det må være en ufravikelig forutsetning for vurderinger av et utvidet samarbeid og evt. sammenslåing av fakultetene ved HINN at det må gagne alle de involverte studiene. Vi har tidligere vært vitne til hvordan omorganiseringer ved HINN kan føre til uønskede konsekvenser, som f.eks utraderingen av Filmvitenskap som fagmiljø på Lillehammer - som tidligere har vært og kunne fortsatt å være et viktig tilskudd til student- og filmmiljøet på HINN, viktig for rekruttering til Filmskolen og TV-fag, og et viktig og definerende tilskudd til det filmfaglige miljøet i Norge som helhet.

NFR er i store trekk tilhengere av at HINN skal ha sterke linjer og fakulteter både for fiksjonsfilm og drama, TV-fag, spill og visuelle medier. Spesielt er vi og våre medlemmer opptatt av at Filmskolens kvalitet, framtid og særstilling nasjonalt og internasjonalt skal ivaretas og at dokumentarfilmutdannelsen ved HINN skal sikres og fortsette å holde høyeste nivå. Vi ønsker å være en bidragsyter og støtte opp under et ambisiøst og sterkt filmmiljø helt fra studier og inn i den profesjonelle bransjen.

Vi ser positivt på mulige samarbeid mellom Filmskolen og AMEK innenfor teknisk - og administrative områder dersom dette beviselig kan frigjøre ressurser til å gjøre Filmskolen og AMEK mer robust økonomisk og dersom de ansatte i begge fakulteter finner dette hensiktsmessig. Det må samtidig understrekes at eventuelle fordeler ved et tettere samarbeid på teknisk, administrativt eller organisatorisk plan ikke kan prioriteres foran Filmskolens og studentenes kunstneriske virksomhet og skolens unike stilling og egenart.

Filmskolen har vært, er og skal fortsette å være den sterkeste toneangivende filmkunstutdannelsen i Norge - med mål om å tiltrekke seg de aller største talentene fra hele landet. Med dette forutsetter det at man opprettholder en sterk attraksjonsverdi, en solid økonomisk robusthet og prioritering, og en skole med en sterk identitet som oppleves som egenartet og eksklusiv. Man må i all fremtid ivareta og profilere skolens ambisiøse, kunstneriske fokus og samfunnsoppdraget i å utdanne filmkunstnere og unike stemmer innen de ulike grenene av fiksjonsfilmen - på høyeste nivå. Derav kreves det et studieforløp som sterkt skiller seg fra andre mediefag ved HINN og i resten av landet. I utformingen av skolens framtid er det avgjørende at man først og fremst lytter til studentene og det filmfaglige kollegiet og tar beslutninger basert på innsikt fra innsiden ut - ikke ovenfra og ned.

Etter 25 års drift står Filmskolen nå foran et omfattende arbeid med å stake ut en kurs for fremtiden. Skolen har tradisjonelt sett vært en svært ressurssterk skole som har tiltrukket seg og utdannet mange av de største talentene i Norge, med et rikt og variert tilfang av lærere og attraktive gjesteforelesere fra filmbransjen i inn- og utland. Med blant annet en utvidelse av Filmskolen til BA/MA, og uten tilstrekkelig tilleggsfinansiering de siste årene, rapporterer lærere allerede nå om en alvorlig utarming av Filmskolens ressurser som går utover undervisningen. Før man i det hele tatt kan vurdere å vesentlig utvide et samarbeid med andre fakulteter eller linjer, eller en sammenslåing av fakultetene under HINN, må det

først sørges for at Filmskolen gjøres langt mer robust og at linjene for BA og MA harmoniseres.

En eventuell sammenslåing må beviselig gagne alle involverte skoler, linjer og fakulteter og det er svært viktig at man spesielt tar hensyn til Filmskolens behov, som den desidert minste men også den sterkest profilerte avdelingen. Filmskolen står nå i fare for å drukne inn i et langt større fakultet ved AMEK, som har en enorm studentmasse i sammenligning med Filmskolen. Det er vanskelig å se for seg at én felles dekan, hypotetisk sett, skal kunne ivareta fokus på og interessene til mer enn 500 studenter som allerede studerer under AMEK og den til sammenligning lille studentmassen på ca 60 studenter ved Filmskolen likeverdig og samtidig. Den svært grundige Aaberge-reporten som kom i 2008 understreket at en sammenslåing av filmskolen og fjernsynsfagene/nye medier "vil være meget uheldig og komplisert både organisatorisk, fagpedagogisk og økonomisk".

Kommentarer til rapporten fra 2023:

Rapporten som er lagt fram av dekanene fremstår dessverre som unyansert, lite reflektert og som et hastverksarbeid. Den fremstår med en sterk slagside og bevisst eller ubevisst har man gjennomgående nedtonet eller helt utelatt motforestillinger, advarsler, konflikt og uenighet. I forsøket på å lande på en tydelig anbefaling har man etterlatt et entydig og unyansert inntrykk av situasjonen og vurderingene som er gjort underveis. Rapporten drøfter i altfor liten grad hva man egentlig ønsker å oppnå med et utvidet samarbeid og hvordan dette skal gagne studiene og studentene - eller eventuelt hvordan dette risikerer å svekke utdannelsene.

Samarbeid er selve kjernen i Filmskolens pedagogikk, men utvidet samarbeid på tvers av fakulteter er ikke automatisk bra, nødvendig eller fruktbart - om det først og fremst er motivert av å forfølge ideen om et samarbeid i seg selv. Om det er konstruert eller påtvunget kan det derimot være svært ressurs- og tidkrevende, oppleves demotiverende og meningsløst, og gå på bekostning av annet man ønsker å oppnå eller fordype seg i. Læreplanene på Filmskolen er allerede overfylte og bacheloren er grunnleggende tuftet på samarbeid mellom syv linjer over tre år, med ulike workshops i samarbeid med f.eks Teaterhøgskolen (KHIO). Det å påføre studentene flere, omfattende samarbeidsoppgaver med andre skoler eller linjer, kan virke mot sin hensikt dersom det ikke kommer som et genuint ønske og behov fra den kunstneriske virksomheten fra Filmskolen selv.

Det er oppsiktsvekkende at man i deler av rapporten har referert motsatt av hva som har vært sagt i fakultetsrådet. Det er ikke opplyst om at fakultetsrådet for Filmskolen, med overveldende flertall, mente at "Modell A" - hvor filmskolen forblir eget fakultet - var det eneste alternativet man kan anbefale for framtiden. I samtlige fakultetsrådsmøter Norske Filmregissører har vært tilstede på det siste året kan vi bevitne om stor frustrasjon og sterke motforestillinger i denne prosessen mot en eventuell sammenslåing, fra både faglærere, studenter og eksterne medlemmer fra bransjen. Dette er fraværende fra rapporten - i stedet

nevnes det kun at man har etterspurt mer tid. Det er oppsiktsvekkende å høre studentenes opplevelse av at de i fellesmøte kun har hatt tillatelse til å komme med innspill som er til støtte for et økt samarbeid - hvor ingen innsigelser har vært tillatt eller ønsket velkommen - og at kollegiet nylig fikk forbud mot å stille spørsmål ved framleggingen av rapporten. Det er også kommet en rekke tilbakemeldinger fra ulike fokusgrupper om at deres sterke innsigelser mot både en sammenslåing og prosessen er fraværende i rapporten i sin helhet.

Da vi satt i møte i Bransjerådet med dekanene for Filmskolen og AMEK våren 2023 uttalte dekanen ved AMEK at *“denne sammenslåingen skjer i juni - uansett”* med henvisning til juni 2023. Hva han mente med dette var ikke til å misforstå. Det er svært foruroligende at en så sentral aktør i utredningen og utformingen av rapporten konkluderer allerede på forhånd av prosessen, før alle instanser har kommet med sine innspill og før styret på HINN har fått vurdert saken og selv tatt en avgjørelse. Gjennom prosessen fram til denne rapporten har vi dessverre fått en opplevelse av at konklusjonen var trukket lenge før rapporten var påbegynt og vi har merket oss at studentene har gitt tydelig uttrykk for at de har opplevd dette som en skinnporsess - blant annet ved å gå til streik.

Det nevnes i rapporten at det har vært svært omfattende (og krevende) utredninger rundt en sammenslåing tidligere, blant annet ved Aaberge-rapporten fra 2008, som etter vårt syn både i tidsbruk og omfang er langt grundigere enn rapporten som nå foreligger fra 2023. Det kan stilles spørsmålstegn ved hvorfor man i den nye utredningen ser langt mindre behov for tid og plass til utredning, refleksjon og argumentasjon for- og imot, og samtidig sikkert og entydig ender med en motsatt konklusjon av Aaberge-rapporten.

Rapporten fra dekanene fra 2023 bærer etter vårt syn dessverre preg av en del selvmotsigelser og kirsebærplukking av argumenter:

- Man bruker de omfattende utredningene som har vært tidligere som argument for at det nå er på tide å sette strek og gjennomføre en sammenslåing - på tross av at det i tidligere utredninger er blitt frarådet. De tidligere omfattende og samstemte utredningene kan i vårt syn i stedet sees på som et argument *mot* å videre utforske muligheten for en sammenslåing av skoler eller fakulteter.
- Aaberge-rapporten konkluderte med at et samarbeid mellom såpass ulike fakulteter har vist seg svært vanskelig og at en sammenslåing derfor ikke er å anbefale. Framfor å legge dette til grunn snur rapporten fra 2023 dette på hodet og anbefaler sammenslåing for å påtvinge de ulike skolene et tettere samarbeid.
- Det understrekes i rapporten fra 2023 hvor viktig en samlokalisering er for at et samarbeid og en eventuell sammenslåing skal lykkes. Denne samlokaliseringen beskrives å finne sted både “på Lillehammer og Hamar” - som i seg selv er en selvmotsigelse og det motsatte av samlokalisering. Det er åpenbart for oss at en endelig lokalisering av Filmskolen og eventuell samlokalisering må utredes og gjennomføres før man trekker videre konklusjoner om sammenslåing av fakulteter.

Det er også verdt å merke seg at på tross av at Filmskolen og TV-fag har vært lokalisert i samme bygg på Lillehammer, har ikke dette i seg selv ført til økt samarbeid.

- Det nevnes i rapporten at det er en ny finansieringsmodell på trappene fra Kunnskapsdepartementet, og dette brukes som argument for at skolene/fakultetene skal slås sammen. Studentene ved TV-fag og Filmskolen kan i fremtiden risikere å miste sin status hvor de nå regnes som kategori A-studenter i finansieringen. Vi vil mene at det derfor er desto viktigere å fremheve Filmskolens særstilling overfor departementet som et unikt "elitestudie", for å opprettholde den høye basisfinansieringen skolen har og behøver. Før denne basisfinansieringen er garantert fra departementet vil vi derfor fraråde å bake Filmskolen inn i AMEK - som er et langt større fakultet hvor det overveldende flertallet av studentplassene er finansieringskategori B og D. Dersom HINN ikke klarer å overbevise departementet om at Filmskolens basisfinansiering skal bestå vil det i fremtiden falle på høyskolen selv å kompensere for dette økonomisk i årene som kommer, dersom Filmskolen skal fortsette å ligge under HINN.

Konklusjon:

Vi ønsker en ny, uavhengig og langt grundigere utredning, med friere mandat, som først og fremst kartlegger hvordan man konkret kan sikre og styrke Filmskolen og TV-fagene for fremtiden. I rapporten fra 2023 har man ikke gjort en grundig nok utredning av de potensielle uheldige konsekvensene, spesielt for Filmskolen, av et mulig felles fakultet. Man har ikke klart å forankre en evt. sammenslåing hos faglærere, linjeledere, fakultetsrådet, filmbransjen eller studenter på Filmskolen - samtidig som man har forsøkt å tone ned eller helt oversett de tydelige motforestillingene som har kommet gjennom hele prosessen.

Vi kan derfor ikke stille oss bak rapporten fra dekanene og vil sterkt fraråde å gå videre med en sammenslåing av Filmskolen og AMEK.

På vegne av styret i Norske Filmregissører og som representanter i Fakultetsrådet ved Filmskolen.

Eirik Svensson
Emilie Blichfeldt